

Beste Inah,

Wat je vraag over vaders betreft: Ik ben inderdaad zelf geen vader, maar heb er uiteraard wel een! Ondanks het feit dat ik zelf geen kinderen heb, voel ik wel vader-kwaliteiten en staan deze wat mij betreft ook los van het wel of niet hebben van kinderen. Ik stel deze kwaliteiten misschien meer ten dienste van iets of iemand anders. Het is blijkbaar meer dan alleen een biologische zaak. En daar wil jij met je vragen ook op wijzen, heb ik de indruk. Het is je eerste vraag waar ik vooral stil blijf staan: 'Wat waardeer(de) je in je vader?'

Mijn vader wordt binnenkort 90 jaar. Ik ben nu 52. Ik merk dat ik langzamerhand wat meer afstand tot mijn vader neem. Hij woont nog zelfstandig en wordt op een mooie manier oud. Ik help waar nodig en heb een goede verstandhouding met hem. We voeren geen ingewikkelde gesprekken meer over allerlei opvoedkundige en menskundige zaken (we zijn per slot van rekening beiden geen onderwijzers meer!) maar zien elkaar af en toe en hebben het meer over het verleden. Wat hij nog allemaal weet over zijn jeugd is ongelooflijk!

Ik was als zoon altijd sterk op hem gericht. Zijn verhalen over zijn militaire tijd in Indonesië, hebben me gefascineerd! Ik vind het bijzonder hoe hij het na 8 oorlogsjaren voor elkaar heeft gekregen om zo actief in het leven te staan. Wat een levensenergie! Hij gebruikt geen enkele vorm van medicatie en heeft ondertussen weer een soort lat-relatie met de vrouw die hij, voordat hij mijn moeder leerde kennen, ontmoette. Dat is 65 jaar geleden!

Mijn vader was altijd bezig, las veel en nam ons altijd mee naar familieleden door het hele land. Vakanties waren een avontuur. Door het krappe budget moest er veel geïmproviseerd worden. De nacht in ons kapotte Trabantje voor een brandweerkazerne in een Duits gehucht zal ik nooit vergeten. Ik werd achter het stuur wakker en mijn vader lag buiten, naast de auto op een stretcher.

Een moment dat ik ook nooit zal vergeten is de uitspraak die hij een keer deed toen ik een jaar of 12 was. De context ben ik kwijt maar ik zie nog precies voor me toen hij zittend in zijn fauteuil zei: '...je bent je hele leven bezig om te ontdekken wie je bent...'

Zijn veerkracht, zijn lef, zijn creativiteit, en wat hij nu laat zien: zijn kwetsbaarheid, dat zijn eigenschappen die ik in hem waardeer.

Mijn gerichtheid op hem ontwikkelt zich nu meer in een vrije relatie waarbinnen mijn autonomie een duidelijker gezicht krijgt. Hij is nu steeds meer 'de man' en niet 'de vader van vroeger'. En dan mag zijn korte termijngeheugen het laten afweten, zijn waarnemingsvermogen en helderheid verrassen me regelmatig.

Als ik me een leven zonder hem moet voorstellen, weet ik zeker dat het weinig moeite zal kosten om hem voor de geest te halen. Zijn levendige persoonlijkheid met alles erop en eraan, echoën na als hij er lijfelijk niet meer is. Iets van hem leeft voort. En dat is wat hij me heel duidelijk heeft nagelaten: Er is een fysieke dood en daarna volgen er meerdere levens. Met kerken had hij weinig, hij keek verder dan deze mannelijke instituten. Het leven voor en na de dood heeft hij altijd betrokken in wat hij deed. Hij sprong in de bres voor anderen en durfde risico te nemen. Al lagen de hersenen op straat, hij boog zich over het verkeersslachtoffer en hielp waar hij kon.

En terwijl ik dit schrijf, voelt het soms alsof ik zijn grafrede aan het schrijven ben. Maar goed, dat is nu blijkbaar eenmaal het effect als je beschouwt, afstand neemt. Tegelijkertijd levert het me weer inzichten op en is het ook weer een mooie voorbereiding op dat moment. Bedankt dat je me daartoe in de gelegenheid stelde. Ik vond het de moeite waard om hier op deze manier bij stil te staan.

Hartelijke groet,
Vanja